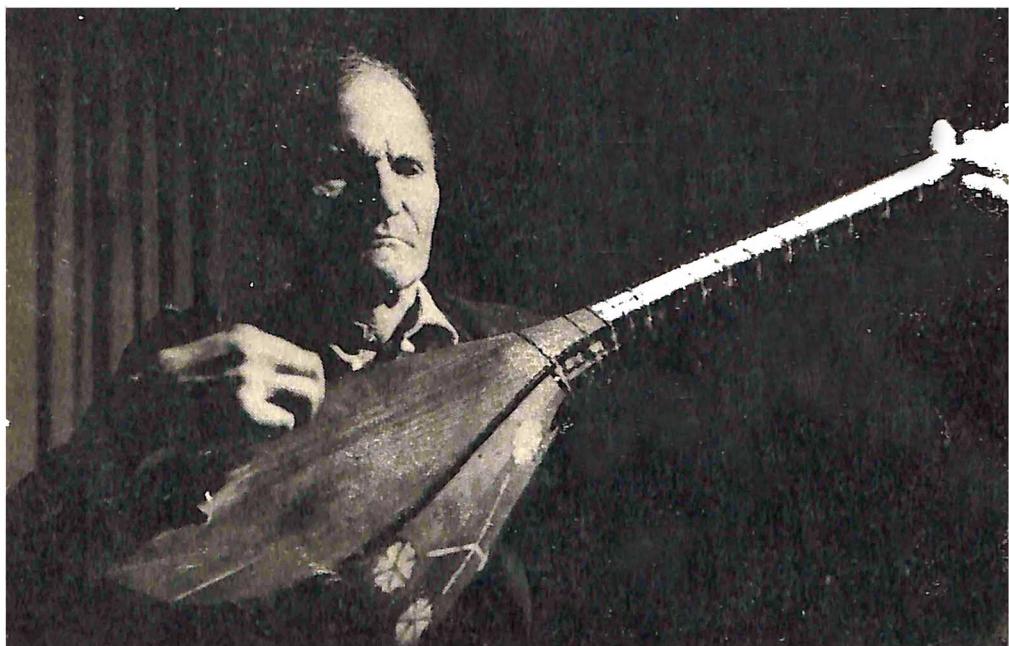

اُئی منی آنماز

« عاشيق قشم »

تو پلایان داور

ائل منی آتماز

عاشیق قشم (قلندر)

تو پلايان : داور

تقدیم او لور آذر بایجان خالق ادبیاتچی لار آسماننین دان او لدوزو

سلیمان رستمہ !

« عاشیق قشم »

□ نشر ساوالان

□ ائل منی آتماز

□ عاشیق قشم

□ توپلایان داور

□ آسیا باسماخاناسی

□ ۵۸ اینجی ایلین بازی

پاز يالا فلار

شاعر قىشمەن دائىشاق

اوئۇ تەمۈيەق بۇ نالارى

چارا سئۇدىكىم

اىل منى آتماز

آذربايچان

جمالىنا ما يېلىم

زىداھە دوشۇم

معلم

پولوموش داداش

وطن بولبولي يېم

داغلار

دورنالار

سئىلە عاشىقىم

كار كر

الف

شۇدىكىم
كوللار دوغرو

يادىما دوشدى

داغلارا قالدى

وطنيم

داغ وعده سىندە

هارايالار منى

تاپاسان كرەك

ئىچ او لدو كىتىدى

الده ساز او لا

او دئىدى سازدى

بولن او لمادى

كوله كوله

قانار دىيادا

اورەك ايناسىن

اينامما

قىزىل قاھلار او بىنادى

يارمنە آغلادر

ورغۇنوان

كۈئى

تا پانماز

قالان اولمادى

ياز گلير

آيريليق

آناديلى ياخشى دى

نشانه قالماسين

تيريزىن احوالاتى

يارينان منى

المريم منيم

آلانماز

شهر بارى گورموشم

قلم آلسين الينه

کونئى دەدىن

ها کولە گولا

جوائليق

چات ها چات

يارالي جانيم

جاندان كېچىمى شىم

اىل نشانهسى

ميشوداغى

شاھر قشمدن داھيشاق

استاد قشم جعفری که خلق ایچیندە قو جامان واونو دلمايان بير
عاشق كيمى ياشايير ، عاشيق ليق دان اول اوچوخ بو يوك وان سايقلی
بير خالق شاعيرى دى .

بو خالق شاعيرى عاشيق لباسيندا خلق ایچيندە ئوز مرا ميندان
ئوز يارلاق و كسىكىن آرزولارىندان وبو ضمنن ده مبارزەلر تاريختىندان
سويىلە يىب اشىيدنلىرى وبو تون دنيا خلقلىرىنى بىرلىكە واستبداد عليهنه
دا يىما مبارزە يە چاغىرىب . بو يورولماز چاغىرىشدا چو خلى باللرو
تەھدىدلە روبرو اولوب اما هر بلادن اوزى آق و آتنى آچىق فور-
تارىب . او هئچ واقت آياق كىرى قويىما يىب ، خلقىن و خلقين آرزولار-
يندان آيرى و او زاقلاشما يىب ، هئچ واقت خلقىن يادا و يادلار
سۇنلەر ساقما يىب .

شاھر قشمە دوز گون ويورولماز مبارزەسى نە كۈرە خالق طرفىندن
ھمە بويوك خالق اديبا تىچى لار طرفىندن جود بە جورلۇقلىر وئىلمىشدىر
او جملە دن : قوچاق نېي ، خلق عاشيقى ، عاشيقىلار

أنو ٿمو ياق بونلاري

بورادا بيرئچه علته گوره فقط استادين بيرئچه شعرلر يندن
تو پلاميشام - اما اکر استاد ، سونرا مصلحت بولسلر باشقا شعرلر -
يندن، قوشمالار يندان، دالاشمالار يندان و باشقالاريم او لان اثرلر يندن
تو پلاييپ واخولا را تقديم ائده جكم .

من فقط شعرلرين جمع ائده نى و چاب ايسلرينه يئيشەنم و
باشقا بير اختياريم و دخالتيم يو خدور . هر نه استاد بو يورسا اجرا
ائدهنم ! و بونودا دئمه ليم کي هئچ کس استادا دئمه ميش و منيم خبريم
اولما ميش حقى يو خدور استادين شعرلريندن يا اثرلريندن چاب
ائديب او زونه آدو چئوره ک فازانسين ، او شخص بونلاري کي او واقت
فازان فانماز بلکه فقط « صنعت او غروسي » لقبين فازان فار !

داور

اوستادی ، قو جامان عاشيق ، ياشلى عاشيق ، عاشيقىلر
آناسى ، زاهبىر قشم ، و بو آخىر ده قلندر لفبلىرىن بىلىرى يك !
عاشيقىلار استادى عاشيق قشم (قلندر) ايندى ايسه ئوز آنا
تۇرپاقىندا ئوز ئولكە سىننە (كىندرود) كىنديننە ياشىير .

كىندرود كىندى آذربايچانىن شېستىر شهرى نىن بىر بخشى حساب
اولور ، «كىندرود» كىندى مىشۇ داغى نان قونشودى و مىشۇ داغى دا
استادىن دئدىيىنە كۆرە آغرى داغى نان قارداشدى .

مىشۇ داغى عاشيق قشم سىز فقط بىر داغدى اما اگر عاشيق
قىشمىلەن با ھم اولسا بىر آلولا نىميش عاشيق داغىدى .

داور

چاره سؤديگيم

مجنون اولان گندر ليلى دالينجان

تل لرين داري ييب يانا سؤديگيم

فرهاد داغى دلدى شيرين يولوندا

طبيب سن درديمه چارا سؤديگيم

ايل كؤچنده دوشر بولاق باشينا

قيز- گلين لر وسمه ياخار قاشينا

هركس دردين دئعين ٹوز سيرداشينا

وورولموشام بير جوت خالا سشوديگيم

بولبول جهجه وورار قونار چمنه

محبت اوخونى ووردون سينه مه

قيرخ بش ايلى دى وخ وئيريسن قشمە

طبيب سن درديمه چاراسشوديگيم!

اڭل منى آتماز

تارىخ بير باغاندىر مندە بير گولم
بهاريم خوش گلەر گول منى آتماز
يورددلاريمدا گە زر طرفە جوانلار
شانە اينجىد مە سە تىل منى آتماز

بىئىنە مى ياندىرار عشقىن كوزلىرى
ستۇزلىرىم او يالدار ياتان گۈزلىرى
كەھلىك قايادا او لار جىثيران دوزلىرى
بىوورەم آهندى يىل منى آتماز

علم بير دريادىر حلم اونى تاپار
قىلىن قدرتى وار داغلارى آثار
فرهاد كولونگى دور ، بىستون چاپار
دوداق ترپنمه سە دىل منى آتماز

قىشم تارىخدا واردىر الهايم
بىر گون يېراوزونە چىخار كتابىم
سن الله آغلاما سوقىلى يارىم
خلقىم وفالى دىر اڭل منى آتماز !

آذربایجان

آنا یوردوم ، دولت واریم ، آذربایجان ، آذربایجان
خلقیمین انتظاریم ، آذربایجان ، آذربایجان
سنین واردیر سلیمانین ، شهریارین ، ستارخانین
بابک کیمی قهرمانین ، آذربایجان ، آذربایجان

سنین واردیر قوچاق نبی ن بوز آنی گندی هجرین
تر کی دیلینده کسروین ، آذربایجان ، آذربایجان
جوانشیرین ، یاسمه نین ، گول چیچک آچیب چمنین
گونیلی قوجا قشمین ، آذربایجان ، آذربایجان !

جمالينا مايلم

گونش سنین جمالينا مايلم
چونکى شوقون نازلى يارى گوروبدور
اولدوزلار دولانار آى الهاهمۇئەر
قاشى كمان او دلدارى گوروبدور

بيوفايە امك وئرمە از لدن
 يول گوزلمە اعتبار سىز گوزل دن
پايزىز گىرسە آغاچ تو كر خىز لدن
باغانان اولان آلمانارى گوروبدور

سوسوز باغىن آغاچلارى دال او لار
يئىماق او لماز يشىش لرى كال او لار
اون بىر آيدا شىدا يول بول لال او لار
قىزىل گول او ستو ندە خارى گوروبدور

سۋو يود قىمەدە اڭر بار او لسا
سۋو گى سۋو هەن ياتماز انتظار او لسا
ھەركىسىن دنيادا رنگى سارى او لسا
قىشم كىمىن آه زارى گوروبدور !

زندانه دوشدو^م

یارب نشله میشدیم حق در گاهیندا
خسته اولوب مدام جهانه دوشدو^m
یازیلدی نامه‌لریم ٹولکه به ٹولکه
دولاشدم دیللرده دستانه دوشدو^m

جان قوربان ائیلردم گورهⁿ دوستوما
استبداد الی گیردی جان قصدمیه
یشنی جه گلیردی طبیب اوستومه
قدم گتری باسدي درمانه دوشدو^m

جانیم باشیم اولسوون یولوندا فدا
جوان اکن فلك یاندیدرون اودا
نشله میشدیم مگرای بارخدا
گرفتار ائله دون زندانه دوشدو^m

قسم عمرومی و ترمیشم بادا
فازاندیقیم قسمت اولوب دور یادا
شاد خرامان سیراڭدردیم دریادا
گمیم شکست اولوب عمانه دوشدو^m !

معلم

يشر او زونه گئورنه سالیب بیر گونش
تو پرا قدان کیمیبا آلان معلم
سو لماز گل لر سنایی لر یتئیریب
تاری خلرده قلم چالان معلم

معلم دی مدن * نلرین استادی
زحمت چکیب واردی بیر تمیز آدی
بالدان چوخ شیرین دی سوادین دادی
هیچ او لماسین درد و بلان معلم

سواد دی باخاندا دنیانی گورور
بولوتون اوستوندہ طیاره سورور
قسم با خیب ایشیق دنیانی گورور
داییمی تاری خدہ قالان معلم !

---

* منظور مدنیت دبر

پولوموش داداش

بوتون تاریخلارا من فيکير وئردىم
دنيانين زىتى پولوموش داداش
بولمويەين سوزلرى سنە ئورگە در
حقى ناحق ائدن پولوموش داداش

كاسى يىن دنيادا ارزشى اولماز
يو خسول ايق دريادير سوباغلا ؛ دولماز
ظلم پاريلدى يار ، بىناسى اولماز
زندانى دولدوران پولوموش داداش

يرده ياتمى ياجاق خلقىمین آھى
عدالت سىچە جاق صواب گناھى
ناھى پول آلانين يو خدور آلاھى
قىلى تولويان پولوموش داداش

قشم بختون ياتىب اويانا بير واخ
جان دى يەن دوستلارون اولمادى دايىاخ
قوهومنان قارداشدان يانمادى چىراخ
مشكلى حل ائدهن پولوموش داداش !

وطن بولبولي يم

وطن بولبولي يم ائل عاشيقى يم
تاريخلريشىرىپ دلداره منى
محبىت چىراڭى باد اسىسە سونمىز
من بىر گولم بنز تمى يۇن سىز خاره منى

محبىت چىراڭى گونو نن آى دى
هر كىس سويىگەر سؤىسىھ اوانتظاردى
اخلاقىنان خاق ، بىشىدە پايدى
آلما ھيوا دئىسين انارە منى

محبىت اولماسا ھېچ بېرىشى اولماز
عشقىن درىاسىينا سو باغلا ، دو لماز
قىشم يىوفا يا اعتبار او لماز
زلفوندن سالىبىدى حصارە منى !

داغلار

سنهن ساوان دى ، بير نىچە داغدىر
يازدا آل ياشىلا بويانار داغلار
«آغرى» داغى ، مىشۇوينان قارداشدى
قىشىن زحمتى نه داييانار داغلار

بوتون داغلار بير بىرىنە سس وئەر
سرىن بولاقلارى چوخ ھوس وئەر
معلم لراوغلان قىزا درس وئەر
ادبیات سوزومى اينانار داغلار

يوردلاريمدا ، ائل لر او با سالاندا
داغلار بير بىرىن نن الهام آلاندا
عاشىقلار كوكلى يەر سازىن چالاندا
دى يې قشم گىلدى ، اويانار داغلار

آرتىلار اسکى لر درديم آز او لماز
او لموشام مجنون تك ديوانه داغلار
بىرگول آچماغىنان باهار — ياز او لماز
دوشوب سن ، سن مندن آرالى داغلار

آراز قيراقيندا داشقين آدار
مرد ايگىت لر ناموس ساخلار آد آدار
نظرىمدىن كىشىچىر حورى زادلار
گوز ياشىم دونوب عمانه داغلار

يازىق قشم او يلاقلارون او يلازلار
اينجە بىلە گوموش كمر باغلارلار
تاى تو شلاريم يودلارىمى يوخ لارلار
بىلىرم تو شەجه كىلر گمانه داغلار

چاهار فصلیم باهارچاغى
يازدا اولماز قارین داغلار
مرد ايگىتدىن كنار گزمه
ساخلار ناموس عارین داغلار

سنه گزەر نوجوانلار
قىز - گلىن لر طرفه جانلار
مرد ايگىتلىر قهرمانلار
گوله قويماز خارين داغلار

گزمهلى دير يايلاقلارين
چوخ سرين دير بولاغلارين
ياخىن لاشسىن اوزاقلارين
چكيم انتظارين داغلار

« قره بلله » يايلاقيندا
چول « اکانين » اويلاقيندا
قشمین قوجا چاقيندا
اوز چوووروب ياريم داغلار

جوان وقتى يايلاقلارون گزه رديم
شهرتىم دوشمو شدى محاله داغلار
سر گردان صحرايە قلندر جانىم
اينانما دردلرىم صحاله داغلار

سندن آخر دورنا گؤزلى بولافلار
ائل قوزانىر قورور چادر اتاقلار
من گىتىدirm يوردلارىمى كىيم يوخ لار
سۈوزلريم دوشە جاق خىاله داغلار

مختتین عمری باشا وارماسین
نانجیب دن بیر نشانه قالماسین
قشم بیر قوازدیر سؤزون جایماسین
كتابیم چیخاچاق جهانه داغلار

يازین قيرخ بشيشinde ائل قووزاناندا
گول لرين آچيلير لاسان داغلار
ليلى نن مجنونون فراقينداسان
هميشە چيچكلى قالاسان داغلار

يايلاقيندا دوشەر ائل لر او بالار
يازین سون آيىندا اوتون سارالار
قيش گيرنده يايلافلارون قار آلار
بو گىز لين دردىمى قاناسان داغلار

پايزىن قورس * آبى كۈچر ائل لرين
سرىن بولاقلارون سولار گول لرين

* سون آبى - آخىر آبى

بايرام گشچر قوزانىرى سئل لرين
دينديريپ كونلومى آلاسان داغلار

قىز-گلىن لر بىنۋەتلىرى دىن ده
دسته تو توب زىنخادانه سىن ده
تاى تو شلاريم سنه قۇناق گلنده
قىشمى يادووا سالاسان داغلار

پايزىن سون آبى گزاريم دوشدى
گوردومن كى گولرون سولوبىدى داغلار
مجنون تك دولاندىم لىلى دالىنجا
گۈز ياشىم عمانە دونوبىدى داغلار

يايلاقىندا سرین سولار اېجىدىم
اوج آبى قالىب يايلاقو ندان كۈچىدىم

طرلان ڪيمين قايالاردان اوچارديم
استيداد قاناديم يولوبدي داغلار

داهی گول لروندن دره بيلمه ره
در ڀب او بلاقلا را سره بيلمه ره
گهديب جوانليقيم گله بيلمه ره
دئمير سن قشمون نولوبدي داغلار

بولوت آندان چيخان گون ؟ شافق سالار
مظلومون سسيندن اويانار داغلار
اوچ آى زمستانيں چوخ زحمت چه کر
دو قوز آى چيچگه بويانار داغلار

فضولي ، فردوسى ، ورغون تك جوان
قلبيم تاريخلارдан آليبدي الهام

بوتون شاعرلردن ياد گار قالام
ائليم يايلاقلاردا قالانار داغلار

گون چىخان ، گون باتان ، سنه سىن وئير
بايلاقين گول آچىر چوخ هوس وئير
بولاقلارون من قىشمە سىن وئير
باسواد سۈزۈمى اينانار داغلار

دورنالار

گىرنىش قاباقىنى بولوت كىسىم
دولانار سىز ائل دەن ائلە دورنالار
گۈزلىرۇز ايشيقدىر دىنيانى گورور
بىلە مایل او لار گولە دورنالار

قااطارا دوزولوب گلىير سىز
مغىربىدەن مشرقە ايشلىير نفسيز
بوتون يېر او زوندە واردىر هوسىز
قويمون تۈز قونا تىلە دودنالار

بىر آز قىره قوشدان گۈزون آرالى
قااطارا دوزولۇن دوشمون فرارى
قىشمى آختار ساز ، گۈنثى محالى
وئرر سىز نامە مى ائلە دورنالار !

سئلە عاشيقەم

ليلى تك ياتمىشام بولاق باشيندا
مجنونام داغلاردا ، تئله عاشيقەم
سۇسۇز باغچالاردا باغان اولمارام
سولى بولاقلاردا گولە عاشيقەم

چىچىكلەر گول آچار باهار يازىندا
اون اوچ پرده دوقوز سىيم وار سازىمدا
بىر ايشيق دنيادا عشوه نازىمدا
ايلقارا دوز ، شىرىن دىلە عاشيقەم

ئولسىم قېرىم اوستە گلەمە سىن يادلار
مزارىم اوت دوتار احلىم چاتلار
لىسان دا گورولدور ياغار بولودلار
درىاتك موج ووران سئلە عاشيقەم

قىشم عمرۇن گىچىپ خطۇن چال او لوب
اگىلىپ قامتون نىيە دال او لوب
قوحوم كىار قاچوب دوستلار ياد او لوب
چون ائل دارام مندە ائلە عاشيقەم !

کار گو

مملکت ایراندا ، آذربایجاندا
دایمی مقصد ده دوران کار گر
بولوت آتد دان چیخیب گون شافق سالیب
ظلمون زنجیرینی قیران کار گر

مین اوچ یوز الی یددی ده بیر گوزه ل دوران
یالنیز من دتمیرم دئیری جهان
گلستانلی اولوب وطنیم ایران
داغلاردان یولاری سلان کار گر

نفت ملی اولوب هر بیر ائلیمه
صدق چاتدیریب بیرخوش گونینه
کوندورلی قشم گونشی ائلینه
آلینماز قالالار آلان کار گر !

سئووديگيم

آز قاليردى روحىم چىخسىن ، گلمىش جانا سئووديگيم
سىسين گلدى قولاقىما دردىنه چارا سئووديگيم
مايل اولدوم آلاگوزه ، غنچە دهان ، شىرىن سوزه
 يولون دوشسە گل بير بىزه ، قاشلارى قارا سئووديگيم

بىل ووراندا ترپه دېرى آغ اوزدە سياھ تقل لرون
سنە باخان الهام آلىر سىن وئرير آغىر ائللارون
سینە ن سەند يايلاقى دېر ، لىبن پاييز قايماقى دېر
گزمە لى مىشۇ داغى دېر ، ترسى نن جنت باغى دېر
سوى كتىب نارا سئووديگيم

گونشى لى قشم يازىر ، جمالوندا سالىپ شافاق
كېپرىك لرون اولدوز كىمى ، گوزل لىگون آيدان قاباق
ئور گىمە وار يارا ، مرهم سال ئىلە چارا

رحم ائله من بیمارا ، بس گندیرسن هارا

سندن آبری دوشە لى
اورهك اودا پىشە لى
ائل يايلاقدان كۈچە لى
زلقىن منه كىند آتىب چكىر دارا سۇرۇدىگىم

گوللره دوغرى

اوچى اولان ياتار اوو بىرە سىننە
سونالار قاچاجاق گول لرە دوغرۇ
چمن ياشىل لانىب چىچك آچاندا
بولبول مايىل اوilar گوللە دوغرۇ

طرلان اولان كەھلىك اوولىپ تو تاجاق
«مانسىر» گلەپ پاك داغلارى آتاجاق
ئولسىم مزاريىمى دوستلار تاپاجاق
يېش نامەمى آپار ائىل لرە دوغرۇ

هانى سيرساخلى يان بىر جە درد بولن
اورە كەن شاد او لووب دنيادە گولن
يو خدى قشم كىمىن انتظار ئولن
شانە لر دئونە جاق يېش لرە دوغرۇ !

ياديمما دوشدي

اوچى سيديم بوداغلارى دولانديم
يايلاقلار گول لرى ياديمما دوشدى
بولاقلار قاينادى چىچكلىر آچدى
سولمى يان گول لرى ياديمما دوشدى

يىش اسن ده بولوت گؤىىدە دولانار
چم چكىيلر ياتان گۆزلىر اويانار
غم سىنە ده بير بير اوستە قالانار
سەۋو گىلىيم يېرىلىرى ياديمما دوشدى

گل آچاندا جە جە ويرار بولىول لر
سىسيمه سىن وئىر بير آغىر ئائى لر
گوشاد دوشوب دورولاجاق او گول لر
داهاندا دىل لرىم ياديمما دوشدى

قىشىن قلبى دى يورولماز چاپار
«مانى سىر» تاك سۆزلىيم داغلارى آثار
سەۋ گىلىيم آختارار قېرىمى تاپار
جو انلىق تىل لرى ياديمما دوشدى !

داغلارا قالدى

بستانچى يام نازلى يارىن باغىندا
شاساما بىلە دىم طاغلارا قالدى
مجنون كىمى ياندىم بولاق باشىندا
بوابلون مىكىنى باغلارا قالدى

يوسف زليخانىن اوتونا ياندى
كرم اصلى دئىب نىيە اوساندى
«مسىيم*» دئى «افروز*» عمرۇن تمامدى
پىلتە آلولاندى ياغلارا قالدى

قشم احوالينا ، يانار پروانا
يىش آپار نامە مى داغىت هرييانا
دوستلار يولى دوشسە گونشى استانا
گزدىگىم يوردلاريم داغلارا قالدى !

---

* مسىم آذربايچانىن باكى شەھرىنده ايکى شاعر آدلانىرلار
* ينه ھابئله

وطنیم

تو پراقین کیمیا داشلارون مر جان

طبیب سن دردیمه درمان وطنیم

گونی گوندن آتسون جاه و جلالین

تاریخده آچیسان میدان وطنیم

اوغلان قیز لار دانشگاهدا او خورى

تاریخلاردا سولماز گوللر تو خورى

بیسوا دلار حسرتیلن با خیرى

ایشيق بیر گونش سن جولان وطنیم

آى کیمین شفاقین هر بیر ائل لرده

تعریفین دئیلیر تاریخ دیل لرده

اکینچى ياشى بیر آزاد يېرلرده

گوزل قانونون وار فرمان وطنیم

منى بسله يېب سن او ز قوجاقیندا

يېرىم آذربایجان خوش اطا قىمدا

محالىم گونشى دى مىشۇ داغىندا

قىشمە و ئىرېب سن الهام وطنیم !

داغ و عده سینده

سو نا کهليك سد قايادا سس ائيلر
ائيل يايلاقا گىنده داغ و عده سينده
كاميل باغبان نازلى ياره باخ سالار
بولبول جه جه ويرار باخ و عده سينده

گول چيچك در ماغا چيخار گوزل لر
دىيىب گولوب هر بيرىشى گزىرلر
يورىدا دوشوب يايلاقلارىن بىزىرلر
بوستانچى دولانار طاغ و عده سينده

قشم اميد او لما او زەن گوله نه
جانىم قوربان دوز امتحان وئرنە
آغلامى يون بودنىادا ئولە نه
قدرينى بولون ساغ و عده سينده!

هاراييلار منى

گونلوم فوشى پرواز ايلىر قفسىدە
 روح چىخار بىندىن هاراييلار منى
 اولدوزلار دولانىر چىخ فلکىدە
 هفتە باشا چاتسا هاراييلار منى

مجنون اولان لىلى او دونا يانار
 عمير كىچىر تارىخلەدە او سانار
 گله جىك گونلرى بو قلبىم سانار
 ائل لر دورە ويرار هاراييلار منى

قشم ، سن آلانما دنيا مالينا
 با خاما مختىين باش خيالينا
 دوستلار گلېب باخار ئۆز مزارىما
 دويەر باش داشىمى هاراييلار منى !

تاپاسان گرەك

کامیل اووچى گئىدر شىكار دالىتىجا
اۋوين بىر سىنده ياتاسان گرەك
صبر ائلى يىن مرادىتى تېز چاتار
نىشانى يە گىلدى آتاسان گرەك

بىش ايانماسىن چوخ بىر سۈزلىرە
داھى يو خو گلمىز ياتان گوزلىرە
بىر گون، گون چىخا جاق آچىق اوزلەرە
دردۇين درمانىن تاپاسان گرەك

قىشم دردىن دىيىه نن قدىر بولە نە
جانىم قربان دوز امتحان وئەرە نە
اينانمى يون چوخ دانىشىب گولە نە
صرافا سۈزلىرون ساتاسان گرەك !

نەج او لدى گىتىدى

چوخ چىكدىم دىيانىن آھى - زارىنى
ھەچ گونوز گورمه دىم گەنج او لدى گىتىدى
بى غېرت نه بىلىر مەردىن قدرىنى
ھەركس منم دئىدى كەۋچ او لدى گىتىدى

دۇست دوتوب منم دى بىن لەر
آخېردا دا عمرى وئچ او لدى گىتىدى
من دى يەردىم قو جالمازدىم دىنيادا
يەرادانىم بلکە يېتىه امدادا

سۇزلىرىمى بىر گۈن سالارلار يادا
گۈنئى لى قىشمدى نەج او لدى گىتىدى!

او دئدی سازدی

گۇردوم کى گۈزللر سىئرانە چىخىپ
من دئديم بايرامدى او دئدی يازدى
نظر سالدىم دريالرىن تكىنە
من دئديم قوازدى او دئدی قازدى

بولبول جە جە وورور ، گول هوسىندى
قمرۇتك آوازى گۈزل سىسىن دى
يارى نان بۇلۇشدوخ دئدی بسىن دى
من دئديم چوخ اولوب او دئدی آزدى

قىشم او خودوم ادبىيات دا
بوپوک سنای دا ھم معرفت دە
قىرخ بش ايل ياشاديم اينجە صنعت دە
دئديم كمانچادى او دئدی سازدى !

بولن او لمادي

گىچە ياتانماديم گوندوز او سانديم
حقىقت ئوره گىمى بولن او لمادي
مجنون تك دولانديم داغ صحراسىندا
ئوره كدن شاد او لوپ گولن او لمادي

ايكي ئوزلو انسانين او لماز ميدانى
ظلمكارىن بير گون گىدر دورانى
هر كس تاريخلردهن آلار الهامى
حق سؤزومى خلقه دى ين او لمادي

قشم جفالرە هرواخ دايانتار
بير گون او لار ياتان گۆزلىر او يانار
سۈزلىيم تاري الخده ياد گار قالار
دوسىلوقدا امتحان وئرەن او لمادي!

گو له گو له

سۇدىكىم آل گىيىب ، دنيا به يه نىب
 هردم منه باخىر يار گوله گوله
 مجنون اولان ، گوزله لىلىن گله جاك
 هر ماتاح اىسته سن وار گوله گوله

مغرب دن مشرقه گون شافاق سالار
 هر كسن تارىخدەن الهامىن آلار
 ظلمىن دىيى يوخدور رىشە سى يانار
 كامىل باغبان بسىر بار گوله گوله

قانىق قىبرلى دير كولونن آراز
 شطى نن فرات وار قىزىل تۈزەن آز
 قشمىن سۆزلىرىن قلم گوتور ياز
 آلمادان هئيوادان ، ناز گوله گوله !

قانار دنیادا

آنام لای لای چالیب منی بسلی ییب
بوتون تاریخلاری سانار دنیادا
محببت عاشيقى بلاکش منم
پروانه تك جانیم یانار دنیادا

ازل گوندن ایکی اوزلودن نه قاندیدم
تیکه نین دوستوندان بیزدیدم اوساندیدم
حیفیف اولدی، بی وفا یه ایناندیدم
بوزده بیر سؤزومی قانار دنیادا

قشم یازیر اجل جامین ایچی ره
یاخشی نان یامانی منده سئچی ره
بیر گون او لار بودنیادان کؤچه ره
سؤزلریم تاریخده قالار دنیادا !

اورهك اينانسين

چوخ چكمى شم بو دنيانين جفاسين
حقيقتى گرهك اورهك اينانسين
عشقين درياسينا كيم قواز اولسا
دوستونى نفسينه سانان او تانسين
يوسف سؤودى زليخانين جمالين
داغيتدى باشين دان فيكير خيالين
جاندان عزيز تو تمون دنيانين مالين
ايوب گرهك او كنعانه داياسين
نامردin سوزونده هيج او لماز اثر
ظلمون ريشه سى نى حقيقت كسه ر
قسم دىير بو سؤزلرى مختصر
مجنوون جانيم ليلى دئيب دولانسين !

اينانما

بولبول جه جه وورماگول لر آچماميش
سوسوز باغچالاردا بارا ، اينانما
چمن لر گويه ره ، چيچك لر آچا
اگر بولبول او لسان خارا ، اينانما
ايکي او زلوده هشچ واخ او لماز اعتبار
مخنت ده هرواخ چکسين آهي - زار
دوست دوستوندان گوزلويوري دوز ايلقار
طرلانى ئوتوروب سارا ، اينانما
اوره گين سيررنى دئمه نادانا
چورهك وئرمە دوز بىلمى ين آداما
گونشىلى قىشم باخون صداما
دردين بولسە چىك دارا ، اينانما !

قىزىل قانلار اوينادى

اللى بىش ايل استبدادين اليندن
تنگە گىلدى نوجوانلار اوينادى
ظلمون بىنۋەرەسىن بىنادان يىخدى
دشمن قارشى قەرمانلار اوينادى
پولاد كىمى ئاظهرات بناسى
اليمىزدىن ھم بېرىلىگىن عصاسى
قويمون قالسىن ساواڭلارىن آغاسى
لاشە قاباقىندا جانلار اوينادى
چرىك ، مجاهد لر گىردىلر ايشە
دئىدلەر استبداد تختىندىن تو شە
گۈركە ظلمكارىن جىڭرى پىشە
سېل آتلاندى ، قىزىل قانلار اوينادى
امام خمينى دە گىلدى ايرانا
ظلمكار تختى نى قويىدى ويرانا
قىشم ايشيق تو شە گۇنىشى استانا
پلنگە كىمى آج اصلاحلار اوينادى !

يار منه آغلار

گونشى محالىندا ، مىشۇ داغىندا
اسەر وۇدە يېلى ، قار منه آغلار
يوردلاريمدا گۈزەر طرفە جوانلار
چوخلار حاييف دى يەر ، يار منه آغلار
پوزولوب دولتىم گىندىب جلالىم
آرتىبىدىر ملالىم چاشىب خىالىم
سن الله آغلاما شوگولى يارىم
بىر شىئى دىير دولت وار منه آغلار
بوتون تارىخلاردا قالار سۆزلىرىم
انتظار يوللارا باخىر گۈزلىرىم
داغلار اوجادوشوب تو تمور دىزلىرىم
بولبول فغان ائيلر ، خار منه آغلار
قىشم بۇ دنيادا يوخدى اعتبار
دردى اولان من تك چىكىر آھى - زار
سۇسىد قلمە دە هېچ گۈرمە دىم بار
جانىم جهنەمدە ، نار منه آغلار !

ورغونونان . . . . .

بولبول ائيديم گشت ائيلرديم جهانى
قىزىل گول اوستوندە خار دولانماسىن
بىر انسانىن اصلى كوكى او لاما سا
نە بىلىر ناموسى عار دولانماسىن

درىاكىمین دالغا ويرارام داشمارام
ئولە نە جىك ايلقارىمدان قاشمارام
نامىرى شىرىن شربت وئرسە ايچىمە رەم
طرلان اولان يىرده سار دولانماسىن

قىشم سۆزۈمە تارىخ قويموشام
علمىن درىاسىندان ايچىپ دويموشام
ورغونونان* ھم مصاحب اولموشام
نامحرم يىرىننە يار دولانماسىن !

---

* آذربايچانىن انگور كىلى و استعدادلى شاعرى

گونئى

آغىر مجلسىرون سئوردو مكتىچىرىدىم
او توزبىش ايل او لدوم غم خوارىن گونئى
مردىن او توردو مىرىدىن دوردو
ھېچ واخ پوزولماسىن مۇوراقۇن گونئى

يىتەمپىش ايكى كىندى گونئى محالى
منى تانى يېرى بوتون اهالى
ھېچ ايانما يارالارىم صحالى
واردى غېرتىن ھم عارىن گونئى

نىچ او لدى سىنە كى او نوجوانلار
آلېجى قوش كىمى گوزەل طرلانلار
بىر بىر گەندى قدىر بولن انسانلار
آلمادان ھېۋادان ھم نارىن گونئى

قواز اولان دريالرده دالاللار
سوزلريمدن بوتون الهام آلاللار
قديريمى بولوب ياده سالاللار
نولدى قشم كيمين ائل دارين گونشى

شبسترلى شيخ محمود ، شمس تبريزى
نتجه سندن دوشدى آرالى گونشى
« بىنيس » لى « نجف^۱ دى » « خامنالى » « اكبر^۲ »
قيشدا يايلاقلارون قارآلى گونشى

ميرز على معجزون واردى كتابى
سوزلرى گزيرى بوتون دنيانى
كندرلى « محمد على^۳ » يازىب ديوانى
دوخسان ياشدا دوشوب آرالى گونشى

گزمە لى يايلاقدى ميشووبين باشى
تارىخ بولن على معجز سرداشى
ظلمكار واختى دى آتيلدى داشى
اونچون سندن اولدى فرارى گونشى

---

۱ و ۲ - گونشى محالنین ابکى شاعر لريندن او لموشلار
۳ - ينه هابئله

«محمود بهرامی*» دا واريدى سۈزى
تاريخلار بؤيونجا آچيقدى ٹۈزى
«ارونق انزاپدى*» بىسىپ دى بىزى
دوستون باغچاسىندان بار آلى گۇنىشى

اوستوندن گىئە جاق قارا دومانلار
منى او نوتىمى يار او قەرمانلار
سۈزۈم تھویيل آلار قانان انسانلار
قىشم او ره گىم يارالى گۇنىشى

---

* يىنه گۇنىشى محالىن شاعر لرىندىن آدلانىر
* شبىستىرىن اىلك آدى حساب او لو نور

تاپانماز

بىرسو گرەك سر دهنە دن دورولسون
يای وقتىنده يايلاق ، قارى تاپانماز
باغان اولان اگر زحمت چىكمە سە
بار سىز آجاج اكسە ، بارى تاپانماز

تىكە نىن دوستۇنون اولماز و فاسى
تارىخلاردا بىلىلى اولماز اداسى
مختىن اسكىيك اولماز خطاسى
نه بىلىرى ناموسى - عارى تاپانماز

مرد اىگىدىن آدى قالار جهاندا
آچىق قاپى چۈرەك اولار انساندا
قىشم چوخ دولاندى گونشى استاندا
تارىخلاردا انتظارى تاپانماز !

قالان او لمادى

چو خلا رینان خلطە قور دوم دوست او لدوم
يامان گوندە ، ياده سالان او لمادى
قوهوم كنار قاچدى دوستلار ياد او لدى
برك گونومدە قىده قالان او لمادى

بى تعصىب قوهوملار يادلارا ساتدى
تىكە نىن دوستى نان اختلاط فاتدى
مردا يېگىدى ساتدى ، نامىرى تو تدى
گوردىونى يادا سالان او لمادى

بيوفا قوهومدا اعتبار او لماز
او لدوز ايشيق سالىپ گلېپ آى او لماز
قشم يازار تارىخىerde زاي او لماز
يازدىقىم سۈزلىرde يالان او لمادى !

پاہنچ

بولمز کی کیمین یہ بیری نانی
نامرد خوراکیوہ فاقار درمانی
بیری نن دوست او لسان ذاتی نی تانی
بیبل کی بیر شئی ایوه اولوب یاز گلیبر

قسم یا زیر دنیا ایشین قانارام
دوستون زحمتی نه من دایانارام
چو خ ایسلر وار اوست دوتارام یانا رام
شیکاریما کھلیک گلمیر فاز گلیبر !

آ آپریلیق

لیلى تك مجنوندان دوشدومن آرالى
قسمتىم غربته سالىب آيرىليق
داغىلەپ باشىمەن جاه و جلالى
اختيارىم الدن آلەپ آيرىليق

اوردك قاچىب بوش قالىبىدىر گۈل لرىم
خار قورو يوب خزان او لوپ گۈل لرىم
منى ترک ائدىب دىر آغىر ائل لرىم
انتظار گۈز لرىم قالىب آيرىليق

ئولۇن وقتە كىمى خام او لار انسان
جوان وقتى دى يې منم قهرمان
قىشم ساكى نىم وار گۈنىشى استان
اختيارىم الدن آلەپ آيرىليق !

آنا دیلی یاخشی دی

تاریخلارا باخدیم من فیکیر و تردیم
بولبول دن سوروشدوم گول ائیی یاخشی دیر
گوزل ستو سه ز نجابتین آختارین
دئمی بین آغ اوزده تئلی یاخشی دیر

فرهاد او لا بو داغلاری هادله
کیپریگین او خ باغرین باشین هادله
بد اصیل لر الین و ترر یاد اله
هر کسه نین طایفاسی ائلی یاخشی دیر

زامبیر قشم دوستون چاغیر هر آیه
طبیب گه لر مرح سالار یارایه
بايرام آیی دئمک او لماز هر آیه
هر کسه نین آنا دیلی یاخشی دیر !

نـشـانـه قـالـهـاـمـهـيـن

مرد ايگيدي بودنيادا آتش نارا يانماسين
دوست او دور كى دوست يوليندا برك گونده او سانماسين
اصلى كئى او لمى ياتدا ، اوندا ناموس عار او لماز
ايکى او زلونون ذاتى يو خدور آندايچسە اينانماسين

فرعوندا چوخ چاليشدى ايستە دى الله او لا
بعضى لرى قور شانىبىدىر ايستى بير شداد او لا

طبيعت نظردن سالار نمرود تك ويران او لا
هر جايى دن كنار گزىب سلام وئرسە آلماسين

زامبىر قشم غم ايله مە ، گىچىدى نوحىن طوفانى
سۇزلىيمىن خرد او لونان گله جىكدىر زمانى
شىدا بولبول جە جە وروب او يادىرىدى گلىشنى
اميد واردىرى مىن ئوزلودن بير نشانه قالماسين !

تبریزین احو الاتی

اگر سندن دؤنریمسه نصیبیم آهي - زار او لسون
با هاریم قارقو کن قوشلار آچیلماز بیر دیار او لسون
مزاریم اوست دوتوب یانسین گلشه نیم چمن زار او لسون
سوس ای بلبل، آزناله چک واخیتی شراوخو یارسان گول بوداقینده
اینانمیرام بودنیادا منیم تک هرفشاره دؤزن او لسون

ئولکەلدە سویله نبری سمتى سو لاغى تبریزین
خستە لره شفا قیلیر «باریش» بولاغى تبریزین
ھر نظامى انتظامى گەتن خیوانى تبریزین
گۆئى بولوت دان نم چكىرى ایوان اوناغى تبریزین

بیريانى «روم» دریاسى دير ، بیريان «عینال زینال داغى»
بیريانى دير «داش اسپران» ، بیريانى دير «بابا باغى»

گون چیخانى «بستان آباد» قبله سى دير «اسکو» چايى

اون سکييز محل قارا داغ ، دوروب داياقى تبريزين
عارف اولوب دقت ائدين بوتون بودنيانى دئييم
آهى يانى كوهى يانى قدمگاه « تهران » ئى دئييم
مكە يە مدینە گورەن « خراسان »، « بغدادى » دئييم
« اصفهان » نصف جهان، « بروجرد »، « همدانى » دئييم
يئتىميش ايکى كتدى گونشى اول شيرىن بارى تبريزين

قشم يازير يئريم گونشى ، تبريزدى مرد مودانا
بىر سسینە سس و ئىپللىر « كوراوغلو » تك ستار خانا
« شيخ محمدى » ايش بىناسى ، اعلان ائليرم جهانا
اينانار سان هشچ سونمى ير ايشيق چراڭى تبريزين !

پارپنان منى

لپلى سن سن ، مجنون منم ستو گلیم
آنام دوغوب ناموس – عارینان منى
محبیتون اوره گیمده يش سالیب
سینه نده ياندیردون نارینان منى

اون يندى سين نىمدن کتاب يازاردىم
محبیتىن درياسىندا او زهر ديم
جوان وقتى ترلانىنان گزەردىم
قوجالىق سالىبدى سارینان منى

يعقوب گرهەك غم ائيلە سين كىنغاندا
يوسف صرف ائيلە دى عمرىن زنداندا
نسلى مىن آدى وار بوتون جهاندا
سن حساب ائيلە مە سائىلام منى

عارف مجلیسیندە عالیم بسى نن
مدارا ائیلیرم قوش قفسى نن
آنام ياتىشىدى لاي لاي سهسى نن
يوخودان اويا تدون هايىنان منى
گونشىلى قىشم عمرومدى تمام
مىزارا قويىسو نلار يارىنان منى !

اللریم منیم

گئتدى جوانلىقىم داهى الله دوشمز
سرىمده آغارىب تىل لرىم منىم
«ارونق انزابدا» گونشى ائليمده
مجلسىدە گۈرۈ كور يېرلىم منىم

كويلو مه زنداندى غم اطاقيم دا
يوردلاريم بىللە دى مىشۇ داغىندا
يازىن قىرخ بىشىنەدە ليسان آيىندا
گن گونشى دن گلائىر سىئل لرىم منىم

قىشم ساخلاردىم عزيز قوناقلار
تارىخىدە جمع ائتدىم بؤيوڭ كتابلار
تجىيس ديوانىنى يازان بارماقلار
بىر گون چورو يە جىك اللرىم منىم !

آلانما

دنيادا داشى يىب فيكير وئرنلر
چوخدا اميد اولىوب واره آلدانما
بولبول اولسان باغانان او لاما هرباغا
قىزىل گولى قويوب خاره آلدانما

جوان وقتى هاممى سنه دوست دى ير
دوز چورده يىن بى يىن قدرىيى بولر
مرد ايگىت قوجالسا نامىدلر گولر
 يول گوزلويوب انتظاره آلدانما

بى تعصىب قونشۇنۇن گىچىسىن چرااغى
كۈچە دەن يېغىلىسىن تىز ال آيااغى
قايدىلار مىسکنى او لىسون اطاقي
قىشم يازىرى كى اغىياره آلدانما !

شهریاری گورموشم

آتمیش بشش یاشیمدیر آغاریب باشیم
بولوت آتدان چیخان آیی گورموشم
اولدوزلار دولانیب آی الهام و تریب
قاشی کمان اودلداری گورموشم

لیلی ده مجنوندان گؤزلر انتطار
اصیل گول اوستوندە هیچ اولماسین خار
« فضولی »، « فردوسی » بيرده « شهریار »
استاد لیقدا شهریاری گورموشم

تاریخده بللى دیر گئزل « نظامی »
« ارسسطو »، « افلاطون » « گوزل نظامی »
قسم گئىدەر قالار گونشى استانى
تارىخلاردا انتظارى گورموشم !

افلاطونون گوستردىگى نظاما اشارە دبر

قلم آلسین الينه

بودنیانی دولاندیم نقطه به نقطه
بولبول اولان ما بیل او لسوون گولونه
یوز جوره گوزه ل وار مین جوره شانه
هر شانه نی گوزه ل ویرماز تبلینه

جنه وار آند ایچر بیل قویون او لماز
چون کی پاخیل او لان هشچ قارنی دویماز
یوز ایل گئچسے کهنه دوشمان دوست الماز
تاریخ بولن قلم آلسین الينه

قسم سوزلریم دنیادا قالار
هر کسن تاریخدن الهامین آلار
هشچ کس نا امید او لماز دنیادا
گئی او زوندن او چوب گئیدن دورنالار
بونامه می وئرین گونشی الينه ا

گوئشی ۵۵ دیپر

یازدیم تاریخلرده فالسین جاهاندا
 باهار گونشی ده دیر یاز گونشی ده دیر
 همی یايلاقی وار همی آرانی
 «قوبا» گونشی ده دیر ، قاز گونشی ده دیر

یاز وفتینده گزمه‌لی دیر داغلاری
 پاییز گیرسه سیرانگا هدیر باغلاری
 ٹوزلی پنیرلری ، ساری یاغلاری
 عشوہ گونشی ده دیر ، ناز گونشی ده دیر

عالیم یاتماز بیزیم گونشی بسیندن
 مرد ایگیت لر چیخسا قوش قفسیندن
 داغلار لز گه بی یر گو الله سسیندن
 ناموس گونشی ده دیر عار گونشی ده دیر

قبله سی دریادیر ، اوردک قاز او لار
 سویون ایچن دردی غمی آز او لار
 حاصلی گلن ده قشم ساز او لار
 صحبت گونشی ده دیر ساز گونشی ده دیر !

هاگولا گولا

عاشقانم گولا گولا

بولبولم گولا گولا

سراياقوب ياري مندن

ائمه دی گولا گولا

جانبیم چیخنده یار ارایه گلین جه

قول سلام بونو نا هاگولا گولا

گویول پاکه چیخا دونه سلمانه

من رسپول سان سال مزارین سلمانه

حالیم مژده سلمانه

قدرت الله نه کلمه نی مژده وئردی سلمانه ؟

سلمان مزار سالدی هاگولا گولا !

سۇدىگىم نارى بىلەسىن قوينون اىچىنده
جىلىق قون كولكە سىنده قوينون اىچىنده
عاشىقى قوينون اىچىنده
نارى قوينون اىچىنده

منى اوナ باغان ائىلە
ساخلا قوينون اىچىنده
گۈنىلى قىشم قوينون اىچىنده
يازىرام تارىخارە هاگولە گولە !

جو ځانليق

بو لبول کيمى رو حيم فالليب قفسده
کونلوم دوشوب حال بحاله جوانليق
كورخه مازديم فلك دن نه ده اصلاحندان
قصد ائيلرديم شيرين جانه جوانليق

من دي يردديم قو جالمارام دنيادا
قوحوم - قارداش یؤخددي یته امدادا
گټوويل بير دريادير قلبيم بير آدا
دردلره ائيلرديم چاره جوانليق

بير با خاسان ګوزدن آشان یاشيمه
قسم دردين دئمه هر سيرداشيوه
کول الی یيم بي غيرتین یاشينه
بيرده قايداسان داله جوانليق !

چات ها چات (دو داڭ دىيەز)

گئدر جاهيل ليقين قوجاليق گلر
كىچىن گونلۇرىنى سانار چات ها چات
ايستى يه سن سير ائدە سن داغلارى
يا يلاقلارون يالفيز قالار چات ها چات

دوستى چاغير اندا گله هرا يه
هانى ايستكلى يار گله هرا يه
قىرخ سكىزدە يىتدى نە دىر هرا يه
قارقى يارسان قانات يانار چات ها چات

ليسان آبى سېلى لر گلر چايلا را
سنگ قالخار آخار گلر چايلا را
قىشم آغلا ر دردى گلر چايلا را
ياد گارلى سۈزى قالار چات ها چات !

يارالى جانيم

داد او الار بيدادينان دادينان
تو شوبدور گونشى دن آرالى جانيم
در ديم داشيب اولوب حددن زياده
او لو بدى چو للرين مارالى جانيم

صدقمى باغلارام او مىن بير آده
در ديم داشيب اولوب حددن زياده
هريانا آيريلىپ او ن او ن بش جاده
بولمور هانچى سيندان وارالى جانيم

قشم يازير نه ميم دى يم نه سين ده
دا دا او الار نه مذهب ده نه دين ده
قوهوم - قارداش گلبي گئرسه بو گونده
با خيб قان آغلى يار يارالى جانيم !

جاندان کشچمی شم

بیر بی وفا یار یولیندا باشی - جاندان کشچمی شم
اونو دموشام جور الهین دین - ایماندان کشچمی شم
ذره چه گلمیر عینی مه بو دنیانی طرفه سی
ترک ایتمی شم دولت واری خانیماندان کشچمی شم

یو خدور بیر درد بیلن حاکم ، در دیم کیمه سویله ییم
صرف او لا خردایلی یه ، لعل و گوهر دیر یو کوم
شاه مردان سایه سینده کیمسه دن یو خدور با کیم
آب کوثردن دولدوروب عین زلال دان کشچمی شم

قسم یازیر یشريم گونشی ، خوشدیر دورانیم منیم
غربت ائله ، یاد ٹولکه ده ، قالدی پیمانیم منیم
اولدوره لر بوسنوداده حلال دیر قانیم منیم
اینجی مهرم دوست یولیندا بوزیاندان کشچمی شم

اڻل نشانه سی

قوجالمیشام وقت یئتى شیب سین گنجیب
ساقیمدا آغاریر تئل نشانه سی
بیرده جوانلیقیم دالی قیتمز
ایلیر قامیم بئل نشانه سی

فلک وئردى یئخدی برج حصاریم
آرتیب دیر ملالیم قالخیر خیالیم
ساکینیم کوندور دیر گونشی محالیم
آخری گوزومدن سئل نشانه سی

مجنون داغین ، دی نن لیلی ده گشتدى
یازدیغیم سؤزلری کیم لریم گوتدی
محاللارا ، دی نن قشمدە گشتدى
باش داشیما یازین اڻل نشانه سی ।

میشو داغى

میشوداغى تاریخىلرده وار آدین
من دئیرم جمع داغلاردان او جاسان
سن دئيرسەن من قىشمە نىچە سن ؟
میشوداغى سىنە گزەر جوانلار

هردىن نۇره چىكىر او قەرمازلار
سۈزۈمون معناسىن بولۇر انسانلار
سىنەن آخار دورنا گۈزلى بولاغلار
میشو داغى سىنە گلر قوناقلار

میشوداغى سەندىن قارداشسان
آغرى داغى سىنە باخىر سىرداشسان
كۈرپۈن كولوك باتماز سىئىمى يان داشسان

میشوداغی هیچ واقت سولماز گوللرون
جمع اولار باشووا آغیر ائل لرون

میشوداغی قویونلارون یایی لار
قوردى قویماز چوبانلارون آیی لار
گون اورتالار دره لرده ساغیلار
میشوداغی باهارین وار یازین وار
شاعرین وار عاشيقین وار سازین وار

بایرام گلر دونان قارین ارى ير
یاز وقینىدە گول چىچگىن بوروير
سنه ظلم اىلى ين قالماز چورى ير
میشوداغى خلقين واردى ائلين وار
میشوداغى قورخمويان سان دىليلين وار

میشوداغى اوراق دوشوب ساوالان
سن سن تارىخلاردان انتقام آلان

لگمان سان در دیمه ائدیب سن درمان
میشوداغی قیماغین وار یاغین وار
آذر بایجانلی سان باعچا - باعین وار

میشوداغی سنه آچار یاسمن
بیر وقت یاشیلانار گل آچار چمن
سینه ن ده بسلی بیب سن قوجالیب قشم
سسین چیخسا نتچه نتچه داغین وار
بستانچی سان تر شامااما تاغین وار

میشوداغی دویو شچیلدی قوچلارون
ترلان کھلیک بسلیر او جا داشلارون
یاتماز چوبانلارون وار سیرداشلارون
میشوداغی قوجالمیسان حالین وار
بوتون تاریخله دوز الهمین وار

میشوداغی دولای دولای بوللارین
چوخ اوزوندور يورو لاما سین قول لارین
آبی ياشیل تیکیلیردی دون لارین
هم پايزون هم يازون هم قیشون وار
ئولموب قشم میشوداغی ايشيم وار

میشوداغی بخته ورسن دنیادا
سیرووی سویله مه دنیادا يادا
بیرگون اولار آتا می نر پیادا
قانلى يابون «تورنا» يون وار «یام» ون وار
میشوداغی چوخ قورخمى يان جانون وار

يایلاقلارون میشو ، وئرر ال اله
قیز گلین لر سندن بنوشە درر
تارىخدا ايلىين عطرووی بیلیر
میشوداغی سنی دوغان آنا وار
لقمانین وار، درمانین وار، چاران وار

میشوداغی سحر او خور قوشلارین
جمع اولار باشیوا تای تو شلارین
ارونق انزاب دا وطنداشلارین
گول در ماغا گلینین وار قیزین وار
میشوداغی سکنون وار یوزون وار

میشوداغی سنه تو شر ائل لرین
یاز اولاندا شاقیلدی یار سئل لرین
آل گئی نر یاشیل لانار یئر لرین
میشوداغی او جا او جا بئلون وار
قادسون دی خبر وئرن یئلون وار

چوبانلارون سنه تو تک چالاندا
آچان گول لر سندن الهام آلاندا
بایلاقلاردا چیراغ لارین یاناندا
میشوداغی اینجی مه سین ایاقین
قوجالماسین سنه گلن قوناقین

ميشوداغى سنه دوشىر يايلاقلار
پايزىن سون آبى بوش قالار يوردلار
سنه گل ايله مز بىگانه - يادلار
ميشوداغى قهرمانسان دادين وار
بوتون تارىخلاردا بير مرادين وار

ميشوداغى هر طرفده اولادين
شهرتىن وار الهام وئرن استادين
سهند - ساوالاندى قولون قانادين
ميشوداغى آغرى داغى قارداشىن
يايلاقلاردا مسكن سالار سيرداشىن

ميشوداغى قوزولارين يابى ليب
چوبانلار سىنىب قوچلار آبى ليب
اوش لرين تارىخلاردا سابى ليب
ميشوداغى سنين واردى كمالين
آيدان گۆزل ايشيق سالىب جمالين

میشوداغی آیلار کىچىر دولانار
لیسان ياغار سىئل لرگلىر بولانار
بولوت گلىرى بىر- بىر اوستن قالانار
میشوداغى هله دىنئە ناچارسان
صېرى اىلە سن مشگىل لرى آچارسان

میشوداغى على معجز سىدە دى
يازدىقى كتابلار پاك سىنە ن دە دى
قىشون ياز اولاچاق گول چمن دە دى
میشوداغى سنون او لماسىن يادون
تارىخىدە بىللى مىن تىمىز دىر آدون

میشوداغى سن باخارسان هريانا
ئىچە شمع باشينا دونر پروانا
بايلاقلىرين روح وئرىرى انسانا
بولاقلارين تو كولورى چايلا را
میشوداغى باخما قىل و قال لارا

میشوداغی هله شو کور جو انسان
فیکیر ائمه ، تاریخلاردا فالانسان
ظلمکاردان قصاصلاری آنسان
میشوداغی اوzac گئدن سسین وار
لیلى - مجنون کیمی چوخ هوسین وار

میشوداغی «گرو» کیمین فالان وار
طبیب گەلسینین درد و چاران وار
قشم کیمین اوره گینده ياران وار
میشوداغی قیز - گلین لر گلن ده
سن دى ير سن قیرمیزی گول آلان وار

میشوداغی سن آیریلما ائلیندن
سولى بولاق ال چىمە سین گلیندن
اردك اولان هېچ وقت كوسمز گۇلیندن
میشوداغی قیز - گلین تك ائلین وار
جیران کیمی گىش لىك دى چۈلین وار

میشوداغی عمرین یشتبین مین آیه
بولوت گئدر گونون یشتر مین آیه
بو بیرلیک دی یشته جگدیر مین آیه
هی حکومت میشوداغی بولن سن
تاریخلاردا سن شاد اولوب گولن سن

میشوداغی کھلیک لرین سس ايلر
ایکی جیران بیر بیریلن بس ايلر
قیز - گلین لر گلر چوخ هوس ايلر
میشوداغی سنین ان قدرتین وار
تاریخلارده سنین چوخ حرمتین وار

میشوداغی ائل لر دوش ر چمنه
سنہ گلن قوناق هئچ باتماز غمه
 بش ايل زحمت چکدین سن ده قشمہ
 مجنون کیمی سوژلریمی حق لدون
 میشوداغی منی پنهان ساخلادون

میشوداغى « يلى جە » دى يايلاقون
ياغلى داش باشىدى فلك اويلاغۇن
« يېتىدى چشمە لرده » وار يېغىناخون
« خشكە نوو » دا چىچك آچار ياسمن
میشوداغى دعا ائىلە بىر گلم

میشوداغى سوروشسالار جوانلار
اوستوندن يول سالىر ، او كاروانلار
يېرى آلتىندا سىزلىر ، قور ائدىر قانلار
میشوداغى تارىخ يادا سالانسان
اميدوارام انتقامىن آلانسان

میشوداغى آدین واردى حسابدا
يايلاقلارين تمام اوilar بير بابدا
قىشىم سۆزلىرين ساخلاكتابدا
خلقە حرمتلى سىن ، سىن وفالى سان
من گىنديرم میشوداغى فالى سان

میشوداغی پاییز تویلار باشلانار
قووورقانین یانا نلاری داشلانار
سنه گلر مرد ایگیت لز آشنا لار
عاشیق لار کو کلی بیب سازین چالاندا
میشوداغی هر کس الهام آلاندا

میشوداغی تری چوره گی یاپی لار
ظلمین بینورسی کو کدن آقیلار
او بالارون بیر بیرینه چاتی لار
میشوداغی سینین دوری قانین وار
یاد دان چیخاتما سان دوز الها مین وار

میشوداغی ساغدوش سولدوش تیکیلر
سنه کج باخانین بئلی بو کولر
یا بلا قیندا سولماز گوللر اکی لر
میشوداغی سنده بیزه باباسان
امیدوارم تاری خاردە قالاسان

میشوداغى قىزلار حنا قوياندا
گللين لر اوينويوب تويدا دوياندا
ياراما ز انسانلار باغرىن اوياندا
میشوداغى تارىخلاردا قوجاسان
دشمە نىن باغرىنى ياران پىچاقسان

میشوداغى سنين طبىعتىن وار
سۈزىنده اثرين نصىحتىن وار
حرمتىن شهرتىن هم غيرتىن وار
میشوداغى داغدان آغىزىن لىنگرىن
قورخمى يانسان واردى ايتى خنجرىن

میشوداغى قىزلار جوراب توخوللار
عاشىقلارين ماھنى لارين اوخوللار
گللين لرين قاشا وسمه ياخارلار
میشوداغى چون حقلى سن سۈزۈن وار
يو خلاماقا سنين ايشيق گۆزۈن وار

میشوداغی سن ائیله مه درد و غم
آناسیز اوغول لار آغلیر زم هه زم
قوجالیب ئولمویوب گونشی لی قشم
میشوداغی سنین جوانلارون وار
تاريخلر جمع ائدن الهام لارون وار

میشوداغی شه آلیر سان آرازدان
قلبیم هله دونموب بوتللى سازدان
قاشما بیخیلارسان يئرى يواشدان
هله باشىن اوسته قارلى دومان وار
میشوداغی ساغلېغىماڭمان وار

میشوداغی سن قالار سان سر به سر
شاپىرلر سۈزۈن ده چوخ واردى اثر
بىر لىك قىلىنجىدر ظلمى تىز كىسەر
میشوداغى مرد ايگىت لر دايىانار
بىر گون او لار ياتان قانلار او يانار

میشوداغى يايلاقلارين باش باشا
سولارين قاينى يار دير داش داشا
بىر گون سىن وئرەجك يولداش يولداشا
میشوداغى دوزه له جك حال لارين
يوردلارين گىي نر قوماש آل لارين

میشوداغى ائل لر سىندن گىچە جك
نفسون قىلينچ دير رىشه سين چكە جك
هر كىس پايىن بولاقىندان اىچەجك
میشوداغى سن بسىلېپ سن جوانلار
ھەچ واخ قورخماز سىندن الهام آلانلار

میشوداغى سن باتىپ سان كمالا
يايلاقلارين گىي بىر قوماشا ، آلا
ھەچ واخ يول وئرمە سن ، سن ظلمكارا
میشوداغى دوستا حول قولى سان
ستارخان ائولادى سان قوج كوراوغلوسان

میشوداغى چوخ سرین دى بولاقين
سۇزى درك ايلى يېرسىنин قولاقين
بوتون يېر او زوندە واردى سراغين
میشوداغى سندە كھلېك بالالار
سنه كچ باخانىن رنگى سارالار

چالقىچى لار اله كمان تار آلار
میشوداغى سنى ايستر انسانلار
قىنىيېب قوزانار اول ناحاق قانلار
میشوداغى هر كس آلار پايىنى
گونش بىلى يېرى اولدوز آيىنى

میشوداغى چوخلى اوغلان دوغارسان
هاردا توتسان استبدادى بوغارسان
میشوداغى قارانلىقدان چىخىرسان
كلنگى نن قابالارى يىخىرسان
يايلاقلاردا عدالتى قورورسان

میشوداغی لال او لموشدون بیر زمان
 او بانیسان سن اولو بسان قهرمان
 میشوداغی سن آچیسان میدانی
 بولاقلارون سوواربری دنیانی
 تظاهرات آیلديدى ايرانی

میشوداغی واردی سنین کمگین
 عمان دریاسی تک بویوک اوره گین
 میشوداغی يابلاقلارون نتجه کند
 عاشيقلار ساز چالار ائلی يرصجد
 غرق اولدی آرازدا بهرنگی صمد

میشوداغی کمک اولدی ايرانا
 صمدین ئولوسى گشتدى مغانا
 میشوداغی بولاقلارین سان وئردى
 چوبانلارون سنه امتحان وئردى
 جوان غفور^۱ مراميندا جان وئردى

۱ - منظور مقبنیان دیرکى ۵۷ نجی ايلین دى آبى نين دوقوزیندا
 دۈخىم لرالىلە شەھىد او لوب ! او بىر مبارز كارگرايدى !

میشوداغی بو سؤزلری بولورسن
ساخلی یارسان تاریخلاردا دیبرسن
میشوداغی سنده واردی «سلیمان»
محالیم گونشی دیر آذربایجان.
بولوندا جان وئردی بوزمین پاک انسان

میشوداغی تاریخلاردا او جاسان
حقیقت تاریخین اورهک دن اینان
میشوداغی فلندرسن دریادا
چوبانین چوخ سن قالماسان پیادا
قشمین در دینه ائلرسن چارا

صبر ائله دین استبداد دان باج آلدون
ظلمین ریشهسی نه سن لزگه سالدون
میشوداغی سن با خیرسان سهنده
بیرلیك استبدادی سالدی کمندە
ظلمکار ایشلری پاک تو شدی لنگە

میشوداغی سنه واردى کسروى
ترکى نى يازىب دى اوونون اللرى
میشوداغى سنه واردى ستارخان
زحمتكش حقى نى آلىدى ایران
ظلمين بىنۋورسىن بىنادان يىخان

میشوداغى سن بىلىيپ سن مجاهد
دكتر مصدقه اولوبسان شاهد
ايرانين نفتىنى مصدق آلىپ
ملى تارىخىنى دنيايه سالىپ
مفتخورلار ايندى اودلارا يانىپ

میشوداغى سن دوغوبسان « جوان شير »
او تانى يېر ياده سالىپ گوندە بىل
میشوداغى روم درياسى سنه دير
ياسمىن بىلىپ سن گوئى چمن ده دير
آزاد حياتىم وار عشقىم مندە دير

میشوداغی سین واردى « شامنارین »
تاریخ ده بلـلـی دیر امتحان لارین
زنان ، قوجا ، جوان دورو قانلارین
میشوداغی پیروز اولوب قیامین
دنیا به دوشوبى سین سراغین

میشوداغی بولبول قاچماز چمندن
محبتن آیریلمى يېب بىل مندن
میشوداغی سن دونمه سن قشمندن
خلقين سندن گوزلو يېرى انتظار
بوكتابى ساخلى يارسان يادگار !

محترم او خوجولار اميدواركىن استادىلەن راضى
لاشماقدان سونرا استادىن ان پارلاق و شائى شفقلى اثر-
لى يىندىن بو تئزلىكىلە « ساوالان انتشاراتى » وسیله سېلە
حضورىزە تقدىيم او لا .

(داور)

۷۰ ریال

تبریز - شریعتمند ااری پاساژ مستقیمی

